

מדיניות העמדה לדין בעבירה של גידול סם מסוכן	הנחיות ראש חטיבת התביעות
עדכון אחרון:	יום שלישי 11 יולי 2017 יום שלישי י"ז תמוז תשע"ז

מדיניות העמדה לדין בעבירה של גידול סם מסוכן

עניינה של הנחיה זו, בהתוויית מדיניות התביעה בעניין העמדה לדין בעבירה של גידול סם מסוכן המצויה בסמכות התביעה הפלילית המשטרתית.

המסגרת הנורמטיבית:

1. סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "הפקודה") קובע:

"לא יגדל אדם סם מסוכן, לא ייצר אותו, לא יפיק אותו, לא יכין אותו ולא ימצה אותו מחומר אחר, אלא ברשיון מאת המנהל. העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר עשרים שנים או קנס פי עשרים וחמישה מן הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977."

התוויית מדיניות התביעה:

כללי:

2. בעבירה המעוגנת בסעיף 6 לפקודה, אשר בצידה קבוע עונש של 20 שנות מאסר, לא ערך המחוקק הבחנה בין מי אשר גידל סם מסוכן לשימושו שלו לבין מי אשר גידל סם מסוכן בהיקף משמעותי לתכלית מסחרית.
3. בשנים האחרונות, ערים אנו לעליה שאינה זניחה בהיקף החשודים המעורבים בביצוע עבירה של גידול סם מסוכן מסוג קנביס בהיקף מצומצם, ללא אמצעי גידול מתוחכמים, לרוב באדנית במרפסת ביתם או בחצרם, אשר עד למעידתם זו היו בגדר אזרחים נורמטיביים.
4. מנגד, חלה עליה משמעותית במספר החשודים המגדלים סם מסוכן מסוג קנביס בהיקף משמעותי, תוך תכנון מוקדם, רכישת כלים ייעודיים לגידול (דשן, חומרים כימיים, טפטפות,

מנורות מיוחדות וכו'), שכירת דירות/בתים לצורך תכלית זו בלבד (עפ"י (מחוזי ת"א) 12819-11-15 מדינת ישראל נ' **בן צבי** (לא פורסם, 16.12.2015).

בחירת העבירה לפיה יועמד החשוד לדין- החזקת סם לצריכה עצמית או גידול סם מסוכן:

5. נוכח התכלית העומדת בבסיס עבירת הגידול ועונש המאסר הממושך הקבוע בצידה, התביעה תעשה שימוש בסעיף חיקוק זה בהתאם לתבחינים הבאים:

א. **מספר השתילים שגודלו-** ככל שמספר השתילים גדול יותר, כך תגבר הנטייה לייחס עבירה של גידול סם מסוכן להבדיל מעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית. כך למשל, גידול מספר שתילים שאינו מצומצם, יהווה אינדיקציה לכך שהעבירה בוצעה שלא לצריכה עצמית ולכן תגבר הנטייה לייחס עבירה של גידול סם מסוכן על פני החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית.

ב. **התכנון שקדם לביצוע העבירה-** ככל שנערך תכנון לצורך ביצוע העבירה כך תגבר הנטייה לייחס עבירה של גידול סם מסוכן. בכלל זה: שכירת מבנה ייעודי לביצוע העבירה; רכישת אמצעים ייעודיים לצורך גידול הסם המסוכן וכו'.

ג. **היקף האמצעים ששימשו לביצוע העבירה-** ככל שנעשה שימוש באמצעים רבים יותר, ובכלל זה: דשנים, כלים ייעודיים לגידול השתילים, טפטפות ומערכות השקיה, מנורות ייעודיות וכו', כך תגבר הנטייה לייחס עבירה של גידול סם מסוכן על פני עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית.

ד. **נסיבות חיצוניות לביצוע העבירה-** ככל שמתיק החקירה עולה תשתית ראייתית התומכת בכך שהחשוד גידל את הסם המסוכן שלא לצריכתו העצמית תיוחס עבירה של גידול סם מסוכן.

ה. **קיומו של עבר פלילי רלבנטי-** קיומו של עבר פלילי בעבירות לפי הפקודה שאינן לצריכה עצמית ישמש כנתון, אם כי לא כזה שמשקלו רב, לבחירה בסעיף העבירה המתאים.

ו. **קיומו של חומר מודיעיני רלבנטי-** קיומו של חומר מודיעיני רלבנטי ישמש כנתון **מסייע**, אשר משקלו אינו רב במסגרת איזון הנתונים בבחירת סעיף העבירה המתאים. כך למשל, קיומן של ידיעות מודיעיניות לפיהן החשוד נוהג לסחור בסם מסוכן ישמש כנתון התומך בבחירת סעיף עבירה של גידול סם מסוכן על פני החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית.

ז. **משקל הסם המסוכן-** משקל הסם המסוכן יכול ויהווה נתון **מסייע** בבחירת סעיף העבירה המתאים. ככל שמשקל הסם המסוכן הינו רב יותר, כך תגבר הנטייה לייחס עבירה של גידול סם מסוכן על פני עבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית.

יחד עם זאת יובהר, כי מקום בו ההתרשמות נוטה באופן ברור לכך שהחשוד גידל את הסם המסוכן לצריכתו העצמית, הרי שלא יהיה במשקל הסם המסוכן, יהא משקלו

אשר יהא, כדי לשנות מן המסקנה, כי החשוד גידל את הסם המסוכן לצריכתו העצמית ומשכך תיוחס עבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית.
כך למשל, מקום בו גידל חשוד בחצר ביתו שתיל בודד של סם מסוכן מסוג קנביס במשקל של 4 ק"ג, מבלי שהתבחינים הנקובים דלעיל מתקיימים, הנטייה תהא לייחס לראשון עבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית על פני עבירה של גידול סם מסוכן. מנגד, מקום בו גידל חשוד 190 שתילים של מסוכן מסוג קנבוס, כאשר משקלם המצטבר הינו 400 גרם, הנטייה תהא לייחס לחשוד עבירה של גידול סם מסוכן.

יובהר, כי רשימת התבחינים הנקובים דלעיל, אינה בבחינת רשימה סגורה ואת סעיפיה יש לבחון במצטבר. יחד עם זאת, ייתכנו מקרים בהם די יהיה בבחינתו של תבחין אחד כדי להגיע למסקנה בדבר העבירה המתאימה. כך למשל, במקרה בו אדם גידל בביתו 100 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, הרי שברי שכמות מעין זו לא גודלה לצורך שימושו העצמי ומשכך העבירה שתיוחס הינה עבירה של גידול סם מסוכן.